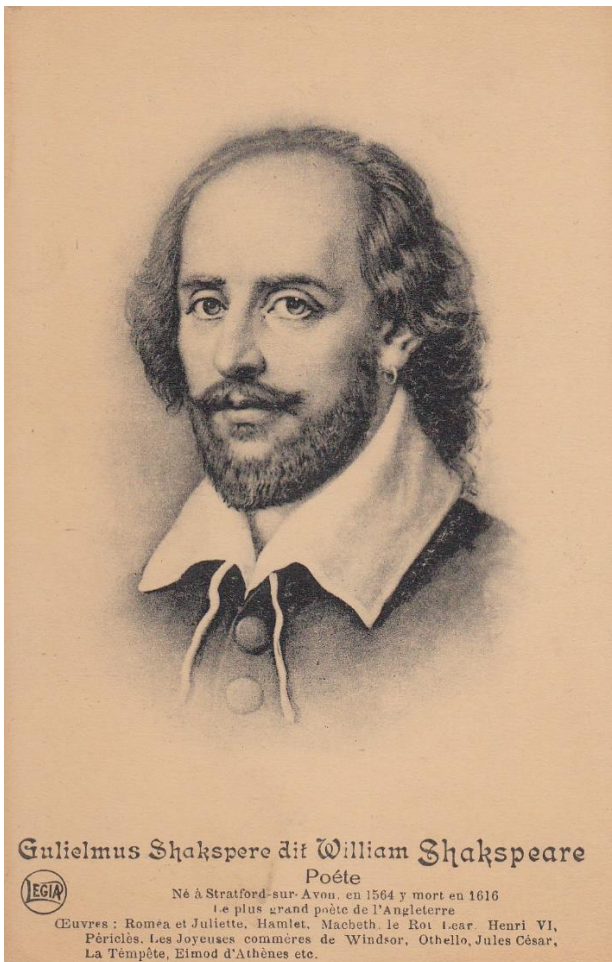
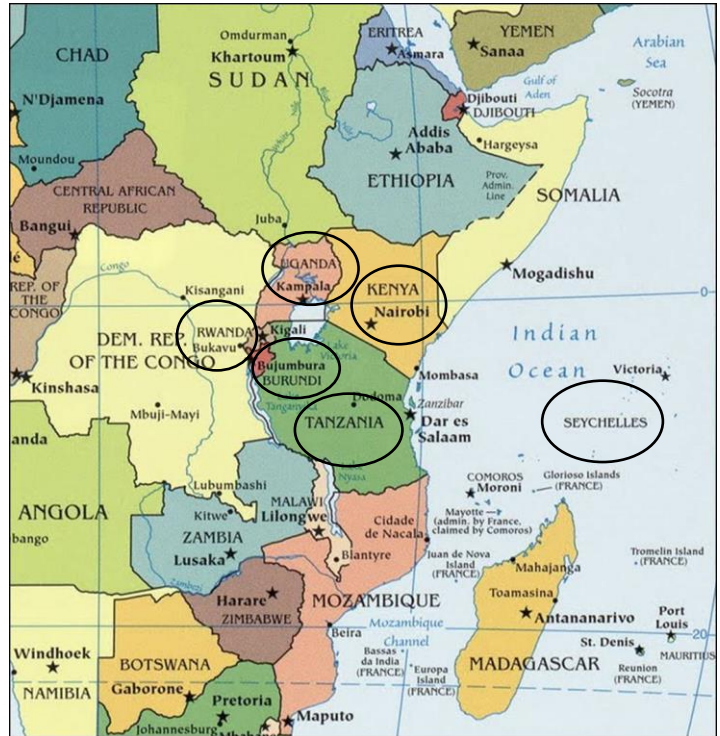


## DE ROL VAN DE POËZIE IN DE CARTOGRAFIE

Sinds het ontstaan van de mensheid evolueerde de onderlinge communicatie van het gebruik van lichamelijke expressies en bewegingen, samen met een grotere omvang van de hersenen, die eerst de Homo erectus en later de Homo sapiens reeds vertoonden, naar het uitstoten van klanken. Deze allereerste primaire vorm van onderlinge expressie evolueerde tenslotte in tot wat nu taal genoemd wordt. Men gaat er van uit dat de gesproken taal voor het eerst ontstaan is ± 150.000 jaar geleden in Oost-Afrika: Burundi, Kenia, Oeganda, Rwanda, Seychellen, Tanzania.

Feit blijft dat iets wat nu als één van de meest natuurlijke menselijke gebruiken wordt beschouwd, nl het gesproken woord, gestaag een decennialange evolutie heeft ondergaan en een geschiedenis op zich vormt. Binnen het domein van taal en expressie vormt het gebruik van poëzie een klein, maar daarom niet minder interessant, onderwerp. Wie kent niet het impressionante oeuvre van William Shakespeare, één van de grootste Engelse dichters van de 16<sup>de</sup> eeuw. Als schrijver en acteur introduceerde hij vele nieuwe uitdrukkingen, woorden en citaten en had een bijzondere invloed op de Engelse taal. Een groot deel van deze woorden wordt vandaag de dag nog steeds in het dagelijkse leven van vele Engelsen gebruikt.



Shakespeare schreef 154 sonnetten en een aantal langere gedichten en 38 toneelwerken, waarvan 10 tragedies, 12 komedies, 11 historische stukken en 5 romances. Over Shakespeares leven bestaat veel onduidelijkheid. Het leven dat hij leidde vóór zijn vertrek naar Londen is nog steeds gehuld in een waas van veronderstellingen en giswerk. Zelfs zijn geboortedatum blijkt men niet met zekerheid te kunnen vaststellen. Gedoopt is hij alleszins op 26 april 1564. Hieruit afleidend zou hij drie dagen eerder geboren zijn, rekening houdend met de gebruiken uit die tijd. Op de hier links getoonde, niet gelopen prentbriefkaart van uitgeverij Legia staat Shakespeare afgebeeld met vermelding van zijn geboorteplaats Stratford-on-Avon en louter de geboorte- en overlijdensjaren 1564 en 1616, samen met zijn bekendste werken: Romeo en Julia, Hamlet, Macbeth, Koning Lear, Hendrik VI, Perikles, De Vrolijke Vrouwjes van Windsor, Othello, Julius Cesar, De Storm, Timon van Athene, ....

Niet alleen in Engeland werden memorabele poëten geboren, ook België kende in de loop der eeuwen befaamde schrijvers en dichters. Op de hierbij getoonde prentbriefkaart aan de rechterzijde kunnen jullie kennismaken met een misschien niet zo gekende figuur binnen de Vlaamse letteren; of toch wel ? Het is :

Dirk VANSINA (Antwerpen 1894 - . . . .). Dramaturg.

Juist ja ! Overvalt u ook de verwarring, zoals mij enkele jaren geleden, tijdens het verwoede wroeten in een rommelige doos, mij afvragend wie deze intrigerende figuur zou kunnen zijn. Het omdraaien van de kaart veroorzaakte zo niet nog meer verwarring. Voor iedereen die enigszins met Leuven verbonden is, zal de naam Dirk Vansina niet onmiddellijk gelinkt worden met 'dramaturg'. Al mag ik aannemen dat een schepenamtbet Leuven misschien niet wars is van enig drama. Ik zou dit later zeker uitzoeken ! De prentbriefkaart heeft niet gelopen en behoort tot de 'Vlaamsche Weeldereeks' waarvan de Standaard Boekhandel de alleenverkoop had. De Foto werd genomen door E. Barbaix te Gent, maar bleef eigendom van het Sint-Thomasgesticht van Brussel. Maar wie was nu eigenlijk de schrijver Dirk Vansina ?



Hij werd geboren te Antwerpen op 25-05-1894 en overleed te Leuven (!) op 16-01-1967. Hij was een Vlaams schrijver en kunstschilder en speelde een vooraanstaande rol in het culturele aspect van de Vlaamse Beweging. In 1959 trad hij op in het Actiecomité ter vrijwaring van de christelijke waardigheid in de religieuze kunst. Hij was redacteur van 'Dietsche Warande en Belfort' en leverde de bindteksten voor enkele Ijzerbedevaarten. In 1965 verscheen zijn vijfdelig verzameld werk. Het bevat verzen van dichtbundels die hij als oorlogsvrijwilliger in de loopgraven van de eerste wereldoorlog schreef. Tijdens de Duitse bezetting weigerde hij deel uit te maken van de Nationaalsocialistische cultuur. Ook heel wat religieuze leesdrama's en de roman 'De zoektocht van Elkerlyck' vloeiden uit zijn pen. In 1930 ontving hij op de Wereldtentoonstelling te Antwerpen de Gouden Medaille voor Schilderkunst voor zijn houtskooltekeningen. Hij trouwde met Suzanna Verellen en ze kregen 12 kinderen. In de Digitale Bibliotheek voor de Nederlandse Letteren tijdens een interview van Joos Florquin uit de reeks 'Ten huize van ...', verscheen de publicatie van enkele verzen uit 'Het groot Verzenboek' door Dirk Vansina :

*Reeds neigt van mijn leven de lange baan  
De einder toe van uiteindelijk vergaan.  
Het is tijd om het loflied te zingen  
Van schoonheid en goedheid van alle dingen,  
Om h er te beleven wat ooit werd ervaren  
Als menselijk noodlot doorheen de jaren,  
Om beelden te snijden scherp en strak  
Die zegelpers drukt in het rode lak,  
Opdat men hen hechte aan het grauw perkament  
(Chronycke van 's levens lust en torment,  
Van het verbloede bloedeigen leven)  
Als droppels bloed tot zegels versteven.*



Ook binnen de wereld van de prentbriefkaarten zou poëzie zijn weg vinden, wat niet verwonderlijk is. Want precies zoals de prentbriefkaarten uitdrukking geven aan alle vormen van emoties en gebeurtenissen in het leven van de mens, doet poëzie in wezen niet anders. Een combinatie van beide kunstvormen doet het historische karakter van verzamelingen alle eer aan en terecht !

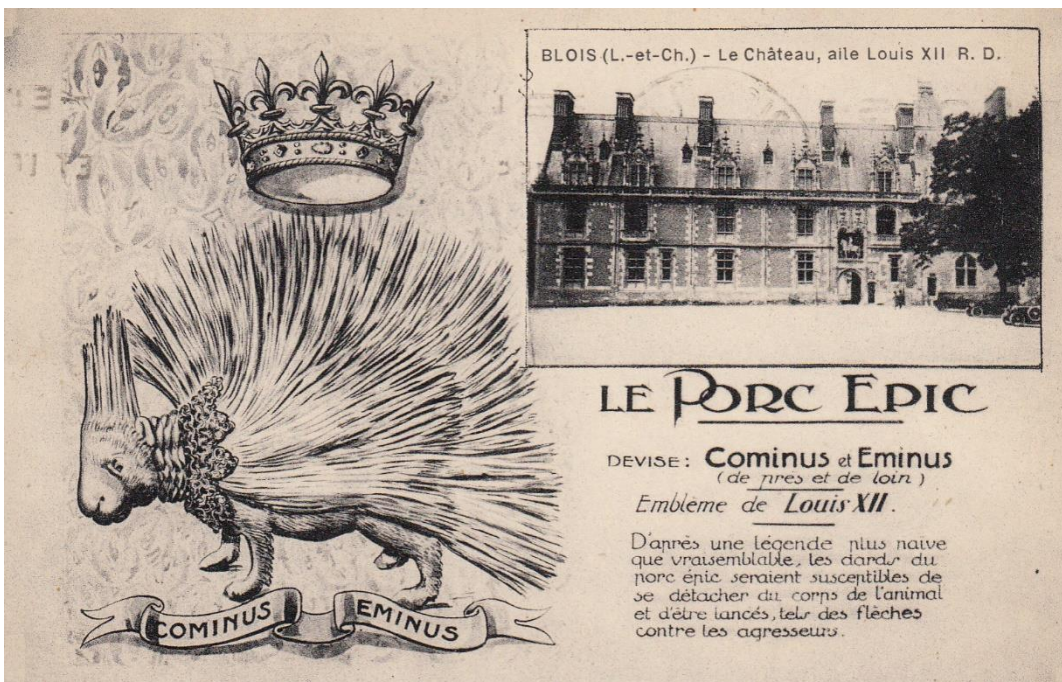
### Prentbriefkaart met Franstalig gedicht vol verlangen



Reliëfkaart  
uitgeverij  
M. Marcovici,  
van een soldaat  
van wacht aan  
een juffrouw in  
Ascq te Noord-  
Frankrijk met  
Franse  
postzegel Yvert  
nr. 111  
afstempeling  
02-02-1906.

*Charmant oiseau d'amour  
Val lui dire Bonjour!  
Dis-lui que je l'aime  
D'un amour suprême !*

### Prentbriefkaart met historisch gerelateerd Franstalig gedicht



Prentbriefkaart  
uitgeverij  
R. Derange  
naar een Mej.  
te Etterbeek  
met Franse  
postzegel Yvert  
nr. 370 roze van  
1F25 met  
Afstempeling  
Blois B.P.  
Loir-et-Cher  
22-07-1939

Le Porc Épic  
Devise:  
Cominus et  
Eminus  
(de près et de  
loin)

*D'après une légende plus naïve  
que vraisemblable, les dards du porc épic seraient susceptible  
de se détacher du corps de l'animal et d'être lancés,  
tels des flèches contre les agresseurs.*



De Orde van het Stekelvarken was een historische ridderorde van Frankrijk, oorspronkelijk opgericht door Lodewijk I van Orléans ter gelegenheid van de doop van zijn zoon Karel. De orde telde 25 ridders met als motto 'Cominus et Eminus' of 'van dichtbij en van ver'. Het benadrukte de strijdvaardigheid van Lodewijk I om te tonen dat hij perfect zichzelf kon verdedigen vooral dan tegen Jan zonder Vrees, de hertog van Bourgondië, en dit zowel van dichtbij als van veraf. Zijn kleinzoon Lodewijk XII zou uiteindelijk deze ridderorde terug oprichten en liet op zijn gebouwen het stekelvarken aanbrengen. Het werd zijn persoonlijk motief en wapendier. De ridders droegen een gouden stekelvarkentje aan een gouden ketting.

## Prentbriefkaarten met Duitstalige liefdesgedichten en andere



Prentbriefkaart 73 Weltpostverein, gelopen met postzegel Deutches Reich nr. 51 grijsblauw 2 pfennig en nr. 52 bruin 3 pfennig en afstempeling Königsberg (PR.) 5 b op 18-01-1905 tussen 9 en 10 uur en aankomststempel Culm 19-01-1905 tussen 10 en 11 uur.

Liebe Grethe .....

Röslein ziehet in die Ferne  
Grüsst zwei holde Augensterne  
Die mein Alles sind;  
Und streicheln Euch zwei zarte Hände  
O, dann duftet ohne Ende,  
Duftet süß und lind.



Prentbriefkaart Weltpostverein, gelopen met postzegel Deutches Reich nr. 53 groen 5 pfennig en afstempeling Königsberg (PR.) 5 c op 12-02-1905 tussen 5 en 6 uur en aankomststempel Culm 13-02-1905 tussen 7 en 8 uur.

Liebe Grethe .....

Es schimmert so verheissen Dir entgegen  
Des Kleeblatts frisches helles Grün  
O, möge Dir auf allen Deinen Wegen  
Das Glück recht herrlich blüh'n.



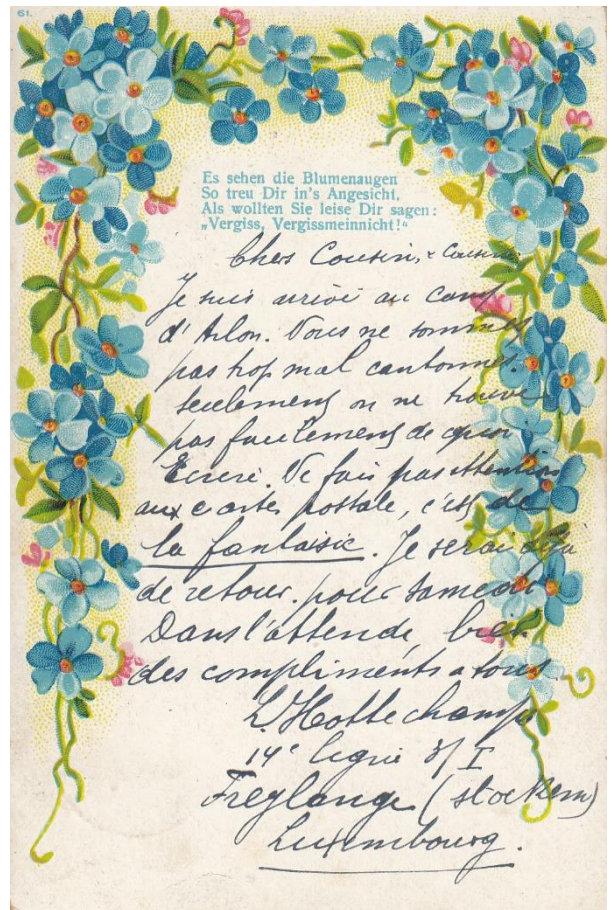


Reliëfkaart, gelopen en verstuurd naar een juffrouw te Vaulx met postzegel nr. 83 groen 5 cent en afstempeling Tournai (station) départ op 16-07-1907 tussen 18 en 19 uur en aankomststempel te Vaulx op 17-07-1907 tussen 5 en 6 uur.

*Des Levkoyes Duft, dem süssen,  
Gleiche vollauf all mein Grüssen,  
Eh' die Jahr' vorüberrauschen  
Lass uns fleissig Karten tauschen !*

Ook in 1907 bestonden er reeds kartofielen, wat dit leuke versje bewijst !

Voor wie twijfelt wat Levkoyes zijn: het is de *Matthiola incana*, een soort Violiër, een eenjarige heerlijk geurende en lang bloeiende plant die vanaf juni in de tuin kan.



Prentbriefkaart gelopen en verstuurd naar een ondernemer te Verviers met postzegel nr. 110 groen 5 cent en afstempeling Arlon op 01-06-1913 tussen 15 en 16 uur. De kaart werd verstuurd door een soldaat vanuit het kamp van Aarlen en is gericht aan zijn neven en nichten. Hij vraagt om niet op de kaart te letten want in de buurt is het niet eenvoudig om iets te vinden om te schrijven ! De kaart was alleszins poëtisch!

*Es sehen die Blumenaugen  
So treu Dir in's Angesicht,  
Als wollten Sie leise Dir sagen:  
"Vergiss, Virgissmeinnicht!"*

Met toepasselijk 'Vergeet-me-Nietjes' !





## Prentbriefkaart met Engelstalig gedicht over gebroken beloften



Prentbriefkaart uitgeverij B. B. Londen, series nr. E 55, gedrukt in Duitsland, gelopen en verstuurd naar een 'miss' in Cornwall, hopelijk met voldoende gevoel voor humor (!), met Engelse postzegel nr.127 geel-groen ½ penny en afstempeling 1914.

## Prentbriefkaart met Franstalige amoureuze gedichten



Chère, les fleurs que je t'envoie  
T'apportent la gaieté, la joie.  
Disent-elles que chaque jour  
Je ne vis que ton amour !!

### Broken Vows

At first, he vowed  
He loved her so  
And begged just  
one sweet kiss  
And then he saved  
his overtime  
And went and bought her this

Time grew on  
His love increased  
He could no  
longer linger,  
And would not be  
Content until  
He placed this  
on het figer

He swore that she  
should never work  
But live a life of ease  
Then after they'd  
been wed a month,  
He went and brought  
her these

Prentbriefkaart,  
gelopen en verstuurd  
naar 2 zussen te  
Pecq met postzegel  
nr. 53 grijs 1 cent ,  
afstempeling Tournai  
départ op  
01-05-1903 tussen  
18 en 19 uur en ook  
hier wordt de poëzie  
vergezeld van  
blauwe  
Vergeet-mij-Nietjes.